

Wędrowka przez Biblię

Kwartalnik wydawany przez
„Impuls” TWR Polska

nr **24** Październik
Listopad
Grudzień 2006

Co niesie przyszłość?

Tak bardzo chcielibyśmy wiedzieć, co wydarzy się w naszym życiu za miesiąc, za rok, za dziesięć lat. Czy będziemy zdrowi? Czy będziemy mieli pracę? Jak potoczą się dzieje naszej rodziny, naszej wspólnoty, naszego narodu? To bardzo ważne pytania, ale są sprawy jeszcze ważniejsze.

Znajoma, wierząca stomatolog, w rozmowie z pacjentem zmagającym się z rakiem, powiedziała: „To bardzo dobrze, że dba pan o stan zębów i w ogóle o swoje zdrowie, ale czy zadbał pan też o swoją wieczną przyszłość? Czy wie pan, że tylko Jezus Chrystus, Syn Boga, Zbawiciel, może dać panu dar wiecznego życia?”

Bez wątpienia, ważniejsze niż tych kilkadziesiąt lat tu i teraz, są całe wieki, które spędzimy kiedyś w Domu Ojca. Pytanie, czy się tam dostaniemy? Czy znamy Bożą drogę, Boży plan zbawienia?

Bożą wizję przyszłości wspaniale ukazuje prorok Daniel, w fascynujący sposób o Bożych planach opowiada List do Hebrajczyków. Głównie te dwie księgi biblijne będziemy studiować w najbliższym czasie. Spójrzmy na rzeczywistość tak, jak patrzy na nią Bóg! On widzi przyszłość także każdego z nas!

List do Filemona

List do Filemona wyróżnia się spośród innych listów apostoła Pawła tym, że ma charakter prywatny. Paweł pisze do Filemona jak przyjaciel do przyjaciela, w określonej sprawie. Moglibyśmy ją nazwać „sprawą Onezyma”.

Kim był Onezym? Był niewolnikiem Filemona. Z nieznanych nam powodów Onezym zbiegł z domu swego pana i ukrył się w Rzymie, gdzie stosunkowo najłatwiej było się zmieszać z tłumem i zmylić pościg. W jakiś sposób doszło do spotkania Onezyma z apostołem Pawłem, który przebywał w Rzymie, uwięziony w areszcie domowym. Do spotkania Pawła z Onezymem musiało więc dojść pomiędzy 61 a 63 rokiem n.e., bo w tych latach apostoł przebywał w więzieniu, gdzie można go było jednak odwiedzać. Pod wpływem nauczania Pawła Onezym nawrócił się na chrześcijaństwo i stał się bardzo użytecznym pomocnikiem apostoła. Najprawdopodobniej Onezyma przyprowadził do Pawła Epafras, o którym apostoł wspomina zarówno w Liście do Filemona, jak i w Liście do Kolosan. Pisząc do Kolosan, apostoł podkreśla: „*Pozdrawia was Epafras, wasz rodak*”. Pisząc do Filemona apostoł także zaznacza: „*Pozdrawia cię Epafras, mój współwięzień w Chrystusie*”. Zarówno Epafras, jak i Filemon i Onezym pochodzili z Kolosów. Filemon był zamożnym mieszkańcem Kolosów i należał do tamtejszej wspólnoty chrześcijańskiej. Nawrócił się, jak wynika z treści listu, w wyniku działalności misyjnej apostoła Pawła.

Sytuacja wyglądała więc następująco: Dwóch mieszkańców Kolosów: Filemon, bogaty właściciel i Onezym, jego niewolnik, nawrócili się na chrześcijaństwo w wyniku działalności misyjnej apostoła Pawła. Ich nawrócenie nastąpiło jednak w różnym czasie i w różnych

---

okolicznościach, tak, iż nie wiedzieli o sobie nawzajem. Gdy apostoł Paweł zorientował się w całej sytuacji, postanowił niezwłocznie odesłać do Filemona jego niewolnika, teraz brata w Chrystusie, zaopatrując go w list, zawierający prośbę o przebaczenie i przyjęcie go na powrót do domu, jak pisze apostoł: „już nie jako niewolnika, lecz więcej niż niewolnika, jako brata umiłowanego”.

Mimo, że List do Filemona ma charakter prywatny, rzuca cenne światło na to jak wczesny Kościół chrześcijański widział kwestię rozwiązania problemu niewolnictwa. Nie apelowano jeszcze wtedy o otwartą walkę z instytucją niewolnictwa, bo była to w tamtym czasie walka niemożliwa do przeprowadzenia. Chrześcijanie wpajali jednak wszystkim nawróconym zasadę nowego braterstwa w Chrystusie. I to, po latach, przyczyniło się do ostatecznego zniesienia niewolnictwa.

List do Filemona daje nam również cenną okazję wglądu w życie pierwotnego Kościoła, wglądu w stosunki panujące pomiędzy pierwszymi wyznawcami Chrystusa. Jest też ten krótki list wzruszającym przykładem osobistego zaangażowania apostoła Pawła w sprawy nawróconych przez siebie ludzi, a także przykładem wspaniałych metod wychowawczych, jakie apostoł stosował w swoim życiu i służbie.

Apostoł Paweł wiedział, jak trudna była sytuacja Onezyma. Zbiegłych niewolników karano bardzo surowo, najczęściej torturowano ich, a nawet krzyżowano, skazując ich na śmierć w męczarniach. W najlepszym wypadku zbiegłego niewolnika piętnowano, przez wypalenie na czole litery "F" od słowa fugitivus, czyli zbieg. Niewolników trzymano w imperium rzymskim bardzo krótko, bo było ich 60 mln i stanowili stałe zagrożenie. Surowo więc tłumiono ich bunty, a tych, którzy wzniecali niepokoje lub uciekali, świadomie wyniszczano.

Apostoł Paweł, świadomy tych realiów, wiedział, że odesłanie Onezyma do jego pana, nawet w sytuacji gdy jest on chrześcijaninem, wiąże się z dużym ryzykiem. Paweł wręczył więc Onezymowi list, w którym odwołuje się do serca Filemona. O n e s i m o s zna-

---

czy po grecku „użyteczny”; apostoł pisze: ten, który stał się dla ciebie bezużyteczny, Filemonie, teraz znów jest użyteczny, jest Onezymem nie tylko z nazwy, ale naprawdę, w rzeczywistości. Może po to straciłeś go, Filemonie, chwilowo, żeby odzyskać go na zawsze? Teraz już nie jako niewolnika, ale jako brata w Chrystusie?

Chrześcijaństwo wprowadza nowe stosunki, nowe relacje międzyludzkie, w których zwykłe kategorie podziału społecznego przestają się liczyć. Nie oznacza to wcale, że niewolnik, czy ogólniej, pracownik, może być leniwy i gnuśny. Wręcz przeciwnie. Ma pracować tak, jakby służył samemu Chrystusowi. Nie oznacza to także, że pan, czy pracodawca, ma być pobłażliwy, nie wymagający. Ma przestać traktować swojego sługę, swojego pracownika, jak rzecz, jak siłę roboczą, a odnosić się do niego jak do osoby, jak do brata w Chrystusie.

Księga Daniela

Księga Daniela to jedna z najbardziej poruszających, fascynujących ksiąg Pisma Świętego. Ze względu na zawartość wielu treści proroczych zaliczana jest do ksiąg prorockich, choć w Biblii hebrajskiej znajduje się w ostatniej części zbioru, wśród „Ketubim”, czyli „Pism”. Poselstwo Księgi Daniela ma charakter profetyczny, występuje tu wiele stwierdzeń o charakterze eschatologicznym i apokaliptycznym. Spora część proroctw Daniela już się wypełniła.

Autor

Znamy wiele faktów z życia Daniela, bo pierwsza część spisanej przez niego księgi (rozdziały 1 - 6) ma charakter autobiograficzny.

Znajdujemy tu opis wydarzeń biegnących od wprowadzenia do niewoli babilońskiej za panowania króla Jojakima pierwszej grupy wygnańców judzkich, wśród których był Daniel, ok. 606 roku przed Chrystusem, aż do początku panowania króla perskiego Cyrusa, ok. 536 roku p.n.e. Życie Daniela i jego działalność jako wybitnego przywódcy i proroka obejmuje więc cały okres babilońskiej niewoli, pełnych 70 lat. Na początku, w czasie wprowadzenia do niewoli, Daniel był młodym chłopcem, nastolatkiem, na końcu widzimy go jako doświadczonego, sędziwego męża Bożego, odgrywającego kluczową rolę na dworze orientalnych władców.

Postać Daniela przybliży nam wypowiedź samego Pana, zapisana w dziesiątym rozdziale księgi. Prorok słyszy słowa: „*Danielu, mężu miły, uważaj na słowa, które mówię do ciebie...*” (10, 11). Był więc Daniel człowiekiem godnym zaufania, człowiekiem, któremu Bóg zlecił ważną misję prorocką, któremu przekazał Swoje Słowa, którego określił jako „męża miłego”, bliskiego Bożemu sercu.

Życie Daniela możemy opisać trzema określeniami: świadomość celu, wytrwałość w modlitwie i wierność w służbie prorockiej.

- 1) Po pierwsze więc, Daniel był człowiekiem świadomym celu, do którego dążył, celu, który wyznaczył jego życiu Bóg. Gdy jako nastolatek znalazł się na dworze babilońskiego monarchy, postanowił, że nie będzie spożywał pokarmów z królewskiego stołu, lecz będzie przestrzegał ściśle diety zgodnej z przepisami Prawa Mojżeszowego. To sprawiło, że wraz z trzema najbliższymi przyjaciółmi, którzy towarzyszyli mu w tym przedsięwzięciu, znalazł się w bezpośrednim otoczeniu króla, najpotężniejszego władcy tamtych czasów. Od początku Daniel miał przed swymi oczyma cel, który wytyczył mu Bóg. Jego życie było konsekwentnym zmierzaniem do wypełnienia misji, powierzonej mu przez Pana. Daniel był człowiekiem odważnym i wytrwałym, jego życie było integralne, prawe. Głosił Słowo żywe-

---

go Boga i żył zgodnie z nim, mimo, że przebywał w niewoli babilońskiej, we wrogim sobie otoczeniu. Powinniśmy się zastanowić, w jakim stopniu my wypełniamy zadanie, zleczone nam przez Pana. Czy mamy odwagę, by mówić innym o Bogu, by wskazywać otaczającym nas ludziom Prawdę Bożego Słowa i żyć tak, by być dla wszystkich przykładem, drogowskazem, kierującym ku Bogu? Studiowanie Księgi Daniela ma prowadzić nas nie ku sensacyjnym odkryciom, nie w kierunku doktrynerstwa, fanatyzmu, ale w stronę duchowego rozwoju, uświęcenia życia. Zgodnie ze słowami apostoła Jana, iż „*Każdy, kto w Bogu pokłada nadzieję, oczyszcza się, tak jak On jest czysty*” (I Jana 3, 3).

- 2) Po drugie, Daniel był wytrwałym modlicielem. Wiele razy czytamy w jego księdze o modlitwie. Wszystkie ważne wydarzenia w jego życiu, nieraz dramatyczne, związane były z gorącą, wytrwałą modlitwą. Niezwykłe jest to, iż z powodu modlitwy - pomyślny! - Daniel znalazł się, bezbronny, w dole z wygłodzonymi lwami. Jednak Bóg ocalił go, w cudowny sposób. Daniel był człowiekiem wytrwałej, usilnej modlitwy.
- 3) Po trzecie, Daniel był człowiekiem wiernej służby, jako prorok i jako mąż stanu. Dzięki jego postawie o żywym Bogu głośno było na dworze orientalnych władców Babilonii i Persji. Dzięki jego świadectwu narzędziem w rękę Pana stał się Cyrus, król perski, który wydał dekret zezwalający Izraelitom na powrót do Jerozolimy. Jako prorok, Daniel jest bardzo ważnym autorem biblijnym. Proroctwa Daniela odgrywają kluczową rolę w ułożeniu panoramy proroctw całego Pisma Świętego. Proroctwo o siedemdziesięciu tygodniach, proroctwo o posągu symbolizującym cztery królestwa, czy proroctwo o czterech zwierzętach i o Synu Człowieczym należą do najważniejszych proroctw biblijnych, ukazujących Boże panowanie nad historią świata i Boży plan zbawienia aż po czasy eschatologiczne.

Czas powstania

Oдноśnie daty napisania Księgi istnieją duże rozbieżności wśród komentatorów biblijnych. Autorzy bardziej liberalni twierdzą, że księga ta, w ostatecznym kształcie, została zredagowana dopiero w II wieku p.n.e, ok. 170 roku przed Chrystusem. Znamienne jednak, że Septuaginta, czyli grecki przekład Starego Testamentu, którego żydowscy uczeni dokonali wcześniej, zawierał już w swoim kanonie Księgę Daniela! Także zwoje odkryte nad Morzem Martwym dają świadectwo wcześniejszego pochodzenia prorocत्व Daniela. Wybitny starożytny historyk żydowski, Józef Flawiusz, opisał pewne wydarzenie z życia Aleksandra Wielkiego, które potwierdza prawdę o wczesnym powstaniu Księgi Daniela. Kiedy Aleksander Wielki, dokonując kolejnych podbojów, dotarł na Bliski Wschód i zbliżał się do Jerozolimy, wyszedł mu naprzeciw żydowski kapłan najwyższy i przeczytał wybitnemu Grekowi fragment zwoju z prorocत्वami Daniela, gdzie prorok wyraźnie rysuje postać ... Aleksandra. Wielki wódz Greków był tak poruszony proroczą wizją, w której mógł dostrzec siebie samego, że zamiast zniszczyć Jerozolimę udał się do jerozolimskiej świątyni i tam oddał chwałę Bogu.

Podane fakty stoją w oczywistej sprzeczności z tezami liberalnych teologów, o późnym pochodzeniu Księgi Daniela. Nawet oni zresztą przyznają, że co najmniej część prorocत्व Daniela i opisy historyczne początkowych rozdziałów powstały dużo wcześniej, w okresie babilońsko - perskim. Możemy więc śmiało przyjąć, w ślad za biblijnymi fundamentalistami, że Księga Daniela pochodzi z VI wieku p.n.e., z okresu życia proroka Daniela, który jest rzeczywistym, natchnionym autorem tej ważnej księgi Starego Testamentu.

Temat

Kluczowym wierszem Księgi są słowa, zapisane w 2 r., wers 44: *„Za dni tych królów Bóg niebios stworzy królestwo, które na*

---

wieki nie będzie zniszczone, a królestwo to nie przejdzie na inny lud; zniszczy i usunie wszystkie owe królestwa, lecz samo ostoi się na wieki”.

Głównym przesłaniem Księgi Daniela jest myśl, iż Bóg jest suwerennym Panem historii, władcą świata, kierującym losami ludzi, narodów, państw. Proroctwa Daniela osadzone są mocno w kolejnych okresach dziejów ludzkości i sięgają czasów eschatologicznych. W końcowej części księgi znajdujemy Boże polecenie: *„Ale ty, Daniele, zamknij te słowa i zapieczętuj księgę aż do czasu ostatecznego! Wielu będzie to badać i wzrosnie poznanie”* (12, 4).

Daniel prorokuje o czasach pogan, czasach narodów i o czasach końca, w których szczególną rolę odegra odrodzony Izrael. Zapowiada, jak inni prorocy, nastanie wielkiego ucisku i nadejście oczekiwanego władcy - Odrośli z linii mesjańskiej Dawida. Opisuje tę postać jako tajemniczego Syna Człowieczego, przybywającego na obłokach i otrzymującego od Boga władzę królewską. Tę wypowiedź Daniela cytował sam Jezus, gdy rozmawiał z uczniami na Górze Oliwnej. Mówiąc o końcu świata Jezus podkreślał: *„Wtedy ukaże się na niebie znak Syna Człowieczego, i wtedy biadać będą wszystkie ludy ziemi, i ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego na obłokach nieba z wielką mocą i chwałą...”* (Ew. Mateusza 24, 30). Cały 24. rozdział Ewangelii Mateusza, w którym opisana jest rozmowa Jezusa z uczniami na Górze Oliwnej, pełen jest cytatów z Księgi Daniela. Chrystus powoływał się na proroctwa Daniela i utożsamiał się z postacią zapowiadanego przez proroka Syna Człowieczego. Tytuł ten Jezus zdecydowanie odnosił do siebie i jest to jedno z najczęstszych samookreśleń Chrystusa w Nowym Testamencie.

To potwierdza, iż Księga Daniela jest bardzo ważną częścią ksiąg prorockich Starego Testamentu. Wielu biblistów uważa nawet, że w proroctwach Daniela znajduje się klucz do zrozumienia całego profetycznego przesłania Pisma Świętego. Bez wątplenia nie moglibyśmy zrozumieć kończącej biblijne poselstwo Księgi Apokalipsy, nie poznaw-

---

---

szy najpierw Księgi Daniela. W księdze tej znajdujemy wiele ważnych treści odnośnie głównych proctw biblijnych: nadejścia Mesjasza, objawienia się „człowieka grzechu”, walki ze złem, zwycięstwa nad szatanem po doświadczeniach wielkiego ucisku, nastania Tysiącletniego Królestwa i zwycięskiego wejścia w eon wieczności. Centralną postacią Księgi Daniela, tak jak i innych ksiąg prorockich, jest Mesjasz Izraela, Zbawiciel świata, Pan i Król, Jezus Chrystus.

Z listów słuchaczy...

Dzisiaj rozmawiałam telefonicznie z kimś bardzo miłym z Waszej Redakcji. Grzecznie mnie poinformowano o falach i czasie nadawania Waszej audycji. Tych na falach krótkich i średnich już słucham. Chętnie chciałabym też znaleźć coś w systemie satelitarnym, ale nie udało mi się. Słucham Państwa od paru dni i audycje bardzo mi się podobają, choć odbiór nie jest najlepszy. Proszę o więcej informacji na piśmie. Wasze wykłady i wyjaśnienia tekstów biblijnych są bardzo przystępne i zrozumiałe, mówione w piękny i naturalny sposób. Trafiają do umysłu i serca, przynoszą radość i nadzieję, i prowadzą do Boga.

A więc bardzo dziękuję wszystkim wykładowcom i współpracownikom. Życzę, żeby te słowa mówione przez Wasze usta miały Bożą siłę i przemówiły do wielu ludzi, żeby oni nawrócili się do Boga. Przesyłam życzenia bliskości Boga i pozdrowienia dla Pana Cieślara, Dominika, Dulęby i innych, oraz tego Pana, z którym rozmawiałam.

Nowa słuchaczka z Niemiec

**Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:**

**PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313**

List do Hebrajczyków

Jest w Nowym Testamencie księga, która w szczególności i fascynujący sposób ukazuje, jak proroctwa i symbole Starego Testamentu urzeczywistniły i urzeczywistniają się w osobie Jezusa Chrystusa.

Chodzi o List do Hebrajczyków. Niezwykły to i fascynujący fragment Nowego Testamentu. Prawdziwą przygodą i wspaniałym uzupełnieniem, dopełnieniem lektury Starego Testamentu jest lektura tego właśnie listu.

Chrystus jako ofiara, jako zadośćuczynienie za nasz grzech. Chrystus jako nasz arcykapłan, nieustannie orędujący za nami. Odpocznienie w wierze, jako wypełnienie się obietnicy wejścia do Ziemi Obiecanej... to tylko niektóre z tematów, których pełne rozwinięcie znajdziemy właśnie tutaj, w Liście do Hebrajczyków.

List ten napisano po to, by przekonać Hebrajczyków, Żydów, że Jezus jest Mesjaszem i Zbawicielem. Wiemy z wielu proroctw biblijnych, że kiedyś naród żydowski dostrzeże w Jezusie z Nazaretu Mesjasza. I że będzie to znak, że Chrystus przychodzi po raz drugi. Wiele wskazuje na to, że czas ten jest bliski.

Coraz częściej słyszymy o rosnących wspólnotach tzw. Żydów Mesjanicznych, czyli tych Żydów, którzy uwierzyli w Jezusa jako swego Mesjasza i Pana. Coraz częściej odwiedzają nas misjonarze i ewangelicy wywodzący się z narodu, który nazywamy naszym biblijnym, starszym bratem. Bądźmy czujni i obserwujmy z uwagą, ale też z miłością i z modlitwą, naszego starszego brata.

Gdy mówimy obrazowo o Bożym zegarze i o dopełniającym się czasie historycznym, nazywamy lud izraelski małą wskazówką.

Jak daleka droga dzieli małą wskazówkę Bożego zegara od dwu-

---

nastej? Jak daleka droga dzieli ludzkość od kresu historii?

Tego nie wiemy. Wie o tym jedynie Bóg. Bądźmy J e m u wdzięczni za czas łaski i czas nauki, jaki nam daje. Sięgnijmy po wspaniałą księgę z Jego Biblioteki, księgę, która może sprawić, że pełniej dostrzeżemy oczyma wiary naszego Zbawiciela, i że nasza wiara w Niego utwierdzi się i sprawi, że będziemy czuli się bezpieczni i szczęśliwi, niezależnie od okoliczności, w jakich przychodzi nam żyć.

Jedynie w Bogu możemy znaleźć uciszenie swojej duszy, jedynie w wierze w Chrystusa Pana możemy znaleźć schronienie i odpocznienie. To jest Ziemia Obiecana, do której powinniśmy wkroczyć, i w której powinniśmy przebywać, z naszym Zbawicielem, już t e r a z, dopóki nie jest za późno. „Dziś, jeśli głos Jego usłyszycie, nie zatwardzajcie waszych serc”.

Autor i przesłanie Listu

Niezwykle jest to, że mimo, iż od początku List do Hebrajczyków znajduje się w kanonie Nowego Testamentu, i że właściwie nigdy nie poddawano w wątpliwość Bożego natchnienia tej księgi, nie znamy autora tego Listu.

Są różne teorie, różne zdania na temat autorstwa Listu do Hebrajczyków, ale żadna z tych koncepcji nie jest pewna.

W dawniejszych tłumaczeniach Biblii księga ta opatrywana była zwykle nagłówkiem: „Apostoła Pawła List do Hebrajczyków”, albo „Św. Pawła List do Żydów”. Jednak od początku rodziło się dużo wątpliwości, czy autorem tego Listu jest apostoł Paweł. List do Hebrajczyków ma bowiem zupełnie inny styl, niż listy Pawłowe. Oczywiście tego nie zauważamy, czytając Nowy Testament w naszym polskim przekładzie, ale w języku oryginalnym NT, czyli greckim, można dostrzec ogromną różnicę w stylu, a także w słownictwie.

List do Hebrajczyków napisany jest piękną, staranną greką, wyróżniającą się prawdziwą wytwornością stylu. Natomiast apostoł

Paweł zawsze pisał swoje listy językiem bardzo prostym, starając się, by był to język zrozumiały dla odbiorców jego listów. Waga poruszanych przez niego problemów była tak wielka, a czas tak naglił, że Paweł nie poddawał tego, co pisał, jakiejś szczególnej obróbce językowej. Oczywiście, apostoł narodów znał doskonale język grecki. Był jednym z najlepiej wykształconych ludzi tamtych czasów. Potrafił prowadzić dysputy z greckimi filozofami, znał ich dzieła. Wyśmienicie znał też Stary Testament i całą żydowską literaturę religijną. Ale pisał zawsze w pośpiechu i celowo stosował jak najprostszy, zrozumiały dla wszystkich język.

Natomiast autor Listu do Hebrajczyków nadał swojemu tekstowi formę doskonałego traktatu, z bardzo starannie dobranymi cytatami ze Starego Testamentu. Autor musiał poświęcić temu listowi dużo czasu, widać, że poprawność i piękno języka były dla niego bardzo ważne.

Nie tylko styl, ale i słownictwo odróżnia List do Hebrajczyków od pism Pawłowych. Bibliści wyliczyli, że w Liście do Hebrajczyków znajdują się 152 terminy, które poza tym listem nie występują nigdzie indziej w NT.

Teologowie zastanawiają się również nad brakiem w Liście do Hebrajczyków takich Pawłowych określeń, jak: objawienie, poznanie, pojednanie, paruzja, łaska, dar i inne. List do Hebrajczyków ma też specyficzne, wyróżniające go akcenty teologiczne, podkreśla w szczególnie wybrane prawdy. Np. o ile w pismach ap. Pawła i innych apostołów, autorów NT często czytamy o zmartwychwstaniu Chrystusa, List do Hebrajczyków wymienia to wydarzenie tylko raz, natomiast kilkakrotnie wspomina wniebowstąpienie naszego Pana. Apostoł Paweł nieustannie przypomina ofiarę Chrystusa złożoną na krzyżu, List do Hebrajczyków mówi o ofierze niebieskiej. Nie zauważamy w Liście do Hebrajczyków nauki o pojednaniu i odkupieniu, mowa natomiast o dokonanym przez Chrystusa oczyszczeniu.

Widzimy, że zarówno pod względem językowym jak i teologicznym List do Hebrajczyków jest wyróżniającym się, niezwykle fragmentem NT.

Z drugiej strony, choć w odmienny sposób, ten przebogaty i niezwykle ciekawy list wyraża jednak podstawowe prawdy nauki NT. Główną ideą Listu do Hebrajczyków jest wykazanie wyższości Nowego Przymierza nad Starym. Znajdziemy tu, powtarzane w całym NT wezwanie do zachowania czujności i przestrożę, by nie nadużywać otrzymanej łaski Bożej. Znajdziemy tu także naukę o niewystarczalności i słabości Starotestamentowego Prawa i o wypełnieniu go i jednocześnie zniesieniu przez Chrystusa.

List do Hebrajczyków podkreśla, że Jezus Chrystus od momentu swego zmartwychwstania i wniebowstąpienia jest Królem i Arcykapłanem.

Bardzo ciekawe są wypowiedzi na temat Listu do Hebrajczyków przedstawicieli epoki wczesnochrześcijańskiej.

Orygenes, żyjący w latach 185 - 254, czyli na przełomie II i III w. n e, pisał: *„Gdyby się rozchodziło o moje zdanie, mniemałbym, że myśli wprawdzie pochodzą od Apostoła, wyrażenia jednak i układ należą do kogoś innego, który z pamięci przytacza myśli apostołskie i jak uczeń spisuje słowa swego mistrza”*.

Głębiej myśli Listu do Hebrajczyków dostrzegali też najznakomitsi znawcy Pisma Świętego IV wieku: Hieronim i Augustyn. Oni także wiązali autorstwo tego Listu z ap. Pawłem.

Tak, czy inaczej, chrześcijaństwo pierwszych wieków nie wątpiło w natchniony charakter Listu do Hebrajczyków i skłonne było przyjąć hipotezę, zgodnie z którą Apostoł Paweł bądź napisał ten list po hebrajsku lub aramejsku, natomiast przekładu na język grecki dokonał ktoś inny, np. Ewangelista Łukasz, znany z dbałości o styl, bądź - co bardziej prawdopodobne - Pawłowe idee zebrane i spisane zostały w Tym Liście przez bliżej nam dziś nieznanego ucznia Pawłowego.

Apostoł Paweł prawdopodobnie dokładnie przejrzał całość, dodając już bezpośrednio od siebie epilog, czyli zakończenie, które zdecydowanie nosi styl Apostoła.

Podkreślmy powtarzające się twierdzenie, występujące zarówno w starożytności, jak i w naszych czasach, że Apostoł Paweł niewątpliwie był związany w jakiś sposób z powstaniem tej niezmiernie ważnej księgi NT.

Kto był redaktorem tego pisma nie jest najistotniejsze. Jak pisał Orygenes: „*Kto ów list zredagował, sam Bóg jedynie wie*”.

Niewątpliwie ma rację dr Vernon McGee, kiedy stwierdza: „*Nie jest ważny człowiek, który ten tekst przekazał, ale ważny jest fakt, że jest to część Słowa, natchnionego przez Boga*”.

Data napisania Listu

Spróbujmy określić czas powstania Listu do Hebrajczyków.

Tutaj też nie ma jednomyślności wśród biblistów, ale dwie rzeczy wydają się być pewne:

- po pierwsze: odbiorcy listu należą do drugiego pokolenia chrześcijan;
- po drugie: sposób, w jaki autor listu wspomina o świątyni Jerozolimskiej świadczy, że ona jeszcze istnieje; a zburzona została przez Rzymian w roku 70. Gdyby świątynia była już zburzona, niewątpliwie autor wykorzystałby to w swej argumentacji.

Warunki, w jakich żyją adresaci Listu do Hebrajczyków odpowiadają czasom, które według zapowiedzi Jezusa miały nastąpić przed zburzeniem Jerozolimy, a także wszystkim danym, które nam o tych czasach przekazała historia.

Wydaje się więc rzeczą pewną, że w tym właśnie czasie powstał List do Hebrajczyków - aby pokrzepić tych, którzy cierpieli prześladowanie z powodu swej wiary, i aby przygotować ich na czas próby. Datą najbardziej prawdopodobną zdaje się być rok 67.

Jeśli chodzi o miejsce powstania Listu do Hebrajczyków, to pozdrowienia zawarte w jego zakończeniu wskazują na to, że powstał on w Italii, prawdopodobnie w Rzymie.

Plan Listu

I. O wyższości Chrystusa i Nowego Przymierza /część doktrynalna/

- 1) Prolog - Syn Boży odbiciem istoty Ojca 1,1 - 4
- 2) Wyższość Chrystusa nad aniołami; bóstwo Jezusa 1,5 - 2,18
- 3) Wyższość Chrystusa nad Mojżeszem 3, 1 - 6
- 4) Przewaga przed zwątpieniem 3, 7 - 4, 2
- 5) Wyższość Chrystusa nad Jozuem (odpocznienie) 4, 3 - 13
- 6) Wyższość kapłaństwa Chrystusa 4, 14 - 7, 28
  - a) Jezus prawdziwym arcykapłanem
  - b) Chrystus kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka (doskonały, wieczny arcykapłan)
- 7) Wyższość ofiary Chrystusa 8, 1 - 10, 39
  - a) Chrystus pośrednikiem lepszego przymierza
  - b) Wyższość służby kapłańskiej Chrystusa w rzeczywistej świątyni
  - c) Skutki ofiary Chrystusa

II. Nowa jakość życia w Chrystusie /część praktyczna/

- 1) Wiara (bohaterskie przykłady wiary dla chrześcijan) r. 11
- 2) Nadzieja (Chrystus wzorem wytrwałości) r. 12
- 3) Miłość (duchowe braterstwo w Chrystusie) r. 13

Z listów słuchaczy...

Droga Alicjo, Dzięki Bogu mogłem wyjść z więzienia. Teraz jestem w domu wraz ze swoją rodziną. Jestem bardzo wdzięczny naszemu Panu za Jego łaskę i za to, że bezpiecznie przeprowadził mnie przez ten więzienny czas.

Kochani, dziękuję, że pamiętacie o mnie i przysyłacie mi „Wędrówkę”, co jest dla mnie wielkim błogosławieństwem. Po wyjściu na wolność podzieliłem się ze swoją rodziną tym, co Bóg uczynił w moim życiu. Rodzice bardzo ucieszyli się, kiedy przeczytali moje świadectwo w „Wędrówce”. Cieszę się, że mogę utrzymywać z Wami kontakt. Dziękuję za Twoje wsparcie i za Twoje modlitwy.

Były więzień, zamieszkały w południowej Polsce

Witaj, Droga Eriko!

Naprawdę nie gniewam się, że musiałem dłużej czekać na Twój list. Przykro mi, że wyjechały z kraju Twoje dzieci, i że jest Ci smutno. Będę się modlił za Ciebie i za nich, żeby Pan miał Was w swojej opiece.

Cieszę się, że jest w naszym kraju potrzebny zawód spawacza i bardzo chciałbym pracować w tym zawodzie, kiedy wyjdę na wolność. Marzę też, żeby wyszkolić się w naprawie komputerów. Nasz strażnik prosił mnie, żebym podziękował Ci za książeczkę „Codzienny Chleb”. Powiedział, że będzie ją czytał odbywając nocne dyżury. Widzę wyraźnie, że on szuka Boga. Obiecał mi też, że wstawi się za moją prośbą o pozwolenie na wizyty braci Zielonoświątkowców w naszym zakładzie. Do mojej celi przydzielili mi osobę chorą na epilepsję pourazową i tylko ja jeden mu pomagam. Zaczął widzieć we mnie przyjaciela. Modliłem się jednej nocy, żeby Bóg dał mu spokojny sen i rzeczywiście ataku nie było.

Czuwałem przy nim całą noc. Był tym mile zaskoczony. Mogłem złożyć mu świadectwo o naszym Panu Jezusie. Mam nadzieję że i on zechce poznać Pana, zaufać mu i Go pokochać.

Proszę, pomódl się o niego.

Nawrócony więzień w północnej Polsce

Języki, w których nadawana jest „Wędrownica przez Biblię”:

angielski, arabski, bengalski, berbejski, burmański, cebuano, CheChewa, chorwacki, czeski, czua, duński, farski, francuski, gujarati, hebrajski, hinduski, hiszpański, indonezyjski, japoński, kanadyjski, kantonezyjski, koreański, kurdyjski, malezyjski, mandaryński, marathi, navaho, nepalski, norweski, ormiański, oryjski, polski, portugalski, quichua, rosyjski, serbski, suachili, szwedzki, tai, tamilski, telugu, turecki, ukraiński, węgierski, włoski, zulu.

**Kochani Słuchacze TWR,
czekamy na Wasze listy!**

**Jak odbieracie nasze audycje?
Co one wnoszą do Waszego
życia?**

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację.

Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz kasyety z nagraniami.
Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie:

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją.

Imię i nazwisko: ..... Numer telefonu: .....

Kod pocztowy: ..... Miasto: ..... Adres: .....

Kraj:

(Wypełnij, wytnij i prześlij na nasz adres: TWR - Impuls Polska, Ul. Klodnicka 2, 54-217 Wrocław, Polska)

Z listów słuchaczy...

Witaj, Bracie Wojciechu! Jestem już trzy miesiące na wolności. Wiedzie mi się kiepsko. Ale ciągle trzymam się naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Uczęszczam do zboru i też u mnie zbiera się grupa modlitewna, która zaczyna się powiększać. Przez jakiś czas przeżywałem załamanie duchowe, ale już próbuję się zbierać i pogłębić moją ufność w Panu. Tylko On może rozwiązać wszystkie moje problemy. Jeden z tych problemów to sytuacja finansowa, bo jestem bez pracy. Ale mam nadzieję, że niedługo ją dostanę. Inny, to problem relacji.

Myślę, że pomimo, iż tak długo nie pisałem, nie odwrócisz się ode mnie. Bo Ty, Wojciechu, jesteś moim duchowym Ojcem. Jestem Ci bardzo wdzięczny, że pomogłeś mi w najgorszych chwilach, kiedy byłem w więzieniu. Nie wiem jak Ci się odwdzięczę. Czy mogę prosić o zaległe numery „Wędrowniki” i Słowa Prawdy?

Pozdrowienia dla całej ekipy TWR we Wrocławiu.

Były więzień, obecnie na wolności

***Szukajcie Pana, dopóki można Go znaleźć,
wzywajcie Go, dopóki jest blisko!***

Rozkład częstotliwości zimowych (obowiązuje od 29.10.2006 do 24.03.2007).

"Impuls" TWR Polska nadaje swoje programy codziennie w następujących godzinach i pasmach :				
Godzina:	7:15-7:30	16:30 - 17:00 i 18:00 – 18:30	17:00-17:30	21:15-21:30
Miejsce nadawania:	Fale krótkie: 49 m oraz 41 m	Satelita Eutelsat Hotbird-5, platforma cyfrowa, 13 stopni E. "radio mode/scan" - kanał TWR Radio".	Fale krótkie: 49 m oraz 41 m	Fale średnie: (215 m)
Poniedziałek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Ryszarda Tyśnickiego, Mirosława Dulebny i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz" - satelitarna wersja "Wędrowki przez Biblię" program Marka Cieślara, Anety i Marcina Dulebów	"Wędrowka przez Biblię" - pasjonująca podróż przez Pismo Święte z Markiem Cieślarem, Anetą i Marcinem Dulebami	"Kwadrans biblijny" - cała Europa słucha programu biblijnego Henryka Dominika i Marcina Kobzy
Wtorek:	"Słowo Prawdy" - poranny program Ryszarda Tyśnickiego i Marcina Kobzę	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrowka przez Biblię"	Po dokładne informacje o Trans World Radio Polska i naszych programach zapraszamy na naszą stronę internetową: http://www.twr.osw.pl/
Środa:	"Słowo i życie" - Ryszard Kobus zaprasza do rozmawiań	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrowka przez Biblię"	
Czwartek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Ryszarda Tyśnickiego, Mirosława Dulebny i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrowka przez Biblię"	
Piątek:	"Żywa wiara" problemy biblijne, program Henryka Dominika i Marcina Kobzy	"Zanim się zdecydujesz"	"Wędrowka przez Biblię"	
Sobota:	"Żywa wiara" odpowiedzi na listy, program Marka Zajączkowskiego	"Jest inna droga" — powtórka „Sedna”	"Głos Ewangelii" - program "Głosu Ewangelii" z Warszawy, a zaraz po nim "Droga do Boga" - Józefa Brandysa, program produkowany w studio w Londynie	
Niedziela:	"Głos Ewangelii" - program "Głosu Ewangelii" z Warszawy	"Przy wspólnym stole" ze słuchaczami i ich rodzinami spotyka się Darek Zajączkowski	(16: 45-17:00) "Przyjaciele" – program „Po prostu” redakcji Centrum Misji i Ewangelizacji oraz (17:00-17:30) „Sedno” - program wg J.n Touch Charles’a Stanley’a (prowadzą Anna i Darek Banaszykowie)	

Naszych przykładowych programów mogą Państwo słuchać w internecie w systemie Real Audio pod adresem: <http://www.twr.osw.pl/>

Codziennie o dowolnej porze pod adresem <http://www.ttb.org/ttbpol.ram> dostępna jest „Wędrowka przez Biblię”.

Życzymy dobrego odbioru!

Rozkład programów na czwarty kwartał 2006

PAŹDZIERNIK

LIST DO TYTUSA

02.10.	1: 7 - 11
03.10.	1: 12 - 2: 2
04.10.	2: 3 - 8
05.10.	2: 9 - 3: 2
06.10.	3: 3 - 15

LIST DO FILEMONA

09.10. cały

KSIĘGA DANIELA

10.10.	1: 1 - 5
11.10.	1: 6 - 21
12.10.	2: 1 - 23
13.10.	2: 24 - 44
16.10.	2: 45 - 3: 7
17.10.	3: 8 - 33
18.10.	4: 1 - 15
19.10.	4: 16 - 34
20.10.	5: 1 - 19
23.10.	5: 20 - 30
24.10.	6: 1 - 29
25.10.	7: 1 - 6
26.10.	7: 7 - 14
27.10.	7: 15 - 23
30.10.	7: 24 - 28
31.10.	8: 1 - 14

LISTOPAD

KSIĘGA DANIELA

01.11.	8: 15 - 27
02.11.	9: 1 - 19
03.11.	9: 20 - 27
06.11.	10: 1 - 10
07.11.	10: 11 - 21
08.11.	11: 1 - 14
09.11.	11: 15 - 35
10.11.	11: 36 - 45
13.11.	12: 1 - 13

LIST DO HEBRAJCZYKÓW

14.11.	wstęp
15.11.	1: 1 - 4
16.11.	1: 4 - 9
17.11.	1: 10 - 14
20.11.	2: 1 - 9
21.11.	2: 10 - 18
22.11.	3: 1 - 6
23.11.	3: 7 - 11
24.11.	3: 12 - 19
27.11.	4: 1 - 13
28.11.	4: 14 - 16
29.11.	5: 1 - 10
30.11.	5: 11 - 6: 3

GRUDZIEŃ

LIST DO HEBRAJCZYKÓW

01.12.	6: 4 - 8
04.12.	6: 9 - 20
05.12.	7: 1 - 10
06.12.	7: 11 - 26
07.12.	8: 1 - 5
08.12.	8: 6 - 13
11.12.	9: 1 - 10
12.12.	9: 11 - 28
13.12.	10: 1 - 25
14.12.	10: 26 - 11: 3
15.12.	11: 4 - 29
18.12.	11: 30 - 40
19.12.	12: 1 - 2
20.12.	12: 3 - 4
21.12.	12: 5 - 8
22.12.	12: 9 - 15
25.12.	12: 15 - 24
26.12.	12: 25 - 13: 3
27.12.	13: 4 - 8
28.12.	13: 9 - 16
29.12.	13: 17 - 25

Nasz adres:

„Impuls” TWR
ul. Kłodnicka 2
PL - 54-217 Wrocław

☎ 0-601 / 400 892   Fax: 0-71 / 351 39 79

e-mail: itwrp@gmx.net

e-mail: itwrp@poczta.onet.pl

Konto: PKO BP IV Oddz. Wrocław 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

Impuls Polska

Redakcja kwartalnika: Marek Cieślak